

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ԿԳՄՍԸ «ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ Տ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻ
ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

**ԹԵՄԱ՝ ՈԼՍՈԼԳՅԻ ԽԱՄԱԳՈՐԾԱԿԳՈԼԹՅՈՒՆՆԵՐ սովորողների և նրանց
ծնողների հետ**

ԱՆՑԱԿԱՑՄԱՆ ՎԱՅԻՆ՝ Վարդենիս

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝ Հասմիկ Բեյբուբյան

ՈւՍՈՒՑՉՈՒՇԻ՝ Բեկա Սեամանուկյան

ԴՊՐՈՑ՝ Վարդենիսի թիվ 3-րդ հիմնական դպրոց

2022թ.

ՎԱՐԴԵՆԻՍ

Բովանդակություն

Ներածություն	_____
_____	3
Գրական ակնարկ	_____
_____	5
Փորձարարական հետազոտություն	_____ 9
Հետազոտության ընթացք	_____ 12
Փորձարարական դաս 1	_____ 13
Փորձարարական դաս 2	_____ 14
Տվյալների մշակում և վերլուծություն	_____ 19
Եզրակացություն	_____
_____	21
Օգրագործված գրականության ցանկ	_____ 22
Հավելված Դասապլան 1	
Դասապլան 2	

Ներածություն

Առաջադանություն խնդիրը մանկավարժական գործունեության ամենացավոտ կողմերից է, չէ՞ որ դու կարող ես ունենալ բազմամյա փորձ, վարել հրաշալի դաս, կիրառել տարբեր մեթոդներ, ամեն հնարավոր ձևով փորձել մոտիվացնել աշակերտին, դասին դառնալ վիրտուոզ ու մեկ էլ՝ հայացքդ հանդիպի աշակերտի անհաղորդ հայացքին ու մեջքդ կտարվի, քանի որ լավ գիտես դրա պատճառը:

Իսկ պատճառը մեկն է՝ նա այդ պահին հետաքրքրված չէ ուսմամբ:

Ըստ իս, աշակերտի առաջադանության անկման պատճառները բազմաթիվ են ու բազմաբնույթ: Կան թե օբյեկտիվ ու սուբյեկտիվ, թե անհատական ու համընդհանուր պատճառներ: Դրանցից ամենացայտունը աշակերտի անտարբերությունն է ուսման և գիտելիքի նկատմամբ:

Ուսումնական գործընթացում սպասված արդյունք ապահովելու համար ենթադրում է երկկողմանի բազմաբովանդակ աշխատանք: Աշխատանք, որի մի կողմում ուսուցիչն է, պատրաստված ու բանիմաց, մեթոդներով զինված ու ստեղծագործ, մյուս կողմում աշակերտն է, որին դասի մեջ պահելը, դասով հետաքրքրելը այսօրվա ուսուցչի գերխնդիրն է: Աշակերտի անտարբերության հետևանքը թերի և չկայացած դասն է: Այստեղ տեղին է հիշել <<Մի ձեռքը ծափ չի տա>> առածը:

Մինչդեռ այսօրվա աշխարհի մարտահրավերները պահանջում են գիտելիք կրող և այդ գիտելիքը կյանքում, գործնականում կիրառող անհատներ:

Առաջադանության անկման պատճառներից մեկն էլ, իմ կարծիքով, առարկայական ծրագրերի ծանրաբեռնվածությունն է: Հետաքրքիր է արտադրի հասնող հետևյալ իրողությունը. օրինակ, երբ դպրոցը 10-ամյա էր, <<Բայ>> թեման ուսումնասիրվում էր մեկ ուստարվա ընթացքում: Այսօր, երբ դպրոցը 12-ամյա է, նույն այդ թեման ուսումնասիրվում է մեկ կիսամյակում, մինչդեռ պիտի հակառակը լիներ: Բայց ոչ պահանջներն են փոխվել, ոչ էլ կրթության ակնկալվող որակը: Արդյունքում ծանրաբեռնվել է ծրագիրը: Իսկ

պատասխանատու և գիտելիք տվող ուսուցիչը աշխատում է շատ գիտելիք տալ քիչ ժամանակահատվածում, դա դժվարացնում է ուսումնական գործընթացը և կարող է հիասթափեցնել աշակերտին:

Ուսուցչի և աշակերտի փոխհարաբերությունները նույնպես կարող են ազդել աշակերտի առաջադիմության վրա:

Այսօրվա աշակերտը ունի անսահման մեծ հնարավորություններ անհրաժեշտ տեղեկատվություն ստանալու, իրեն հետաքրքրող հարցերի պատասխանները գտնելու համար: Այժմ ունենք այնպիսի աշակերտներ, որոնց գիտելիքներն ու զարգացվածության մակարդակը չի էլ կարելի համեմատել տասնամյակներ առաջ նույն տարիքի աշակերտների հետ: Այժմ դասավանդման ու սովորեցնելու տեխնիկան չի բավարարում, ժամանակակից դպրոցը դեռևս չի կարողանում ապահովել այն բազան, որով կկարողանա հետաքրքրել աշակերտների մեծամասնությանը, այլևս հնացած են համարվում դաս- դասարանային համակարգը, մատուցման ձևերն ու միջոցները:

Հուսով եմ կրթական բարեփոխումները կնպաստեն նաև աշակերտի առաջադիմությանը, եթե հաշվի առնվեն առարկայական չափաբեռների և ծրագրերի վերանայման պահանջները:

Այսպիսի խնդիրները շատ են, սակայն իմ հետազոտական աշխատանքում կներկայացնեմ մի փոքր ուղղված առաջադիմության խնդրին՝ նյութի պարզեցման և համագործակցային մեթոդի միջոցով:

Գրական ակնարկ

Առաջադիմության խնդրին անդադարձել են բազմաթիվ գրականագետներ, սակայն Թեո Վուբբլսը առաջարկում է համագործակցել աշակերտների հետ և պահպանել լավ հարաբերություններ: Ուսուցիչ-աշակերտ հարաբերությունների բարելավման ռազմավարությունների օրինակներ են ստորև բերված

ուսումնասիրությունները, որոնք կրճատել են դասասենյակներում խափանումները : Ուսուցիչ-աշակերտ լավ հարաբերություններն ապահովում են, որ աշակերտներն ավելի դրական վերաբերմունք ունենան ուսուցչի և սովորելու նկատմամբ, ինչպես նաև ավելի հավանական է դարձնում նրանց կարգապահության կանոնների ընդունումը: Նրանք դասասենյակը վերածում են համագործակցային թիմի: Ո՞րն է ուսուցիչ-աշակերտ լավ հարաբերությունների բնույթը: Մարգարուն (2003) մեջբերում է Թեո Վուբբելսի միջազգայնորեն հանաչված հետազոտությունը, որի գտածոներն ինձ հիշեցնում են անձնակազմի սենյակի հին ասացվածքը՝ «եղիր խիստ, բայց արդար: Վուբբելսը պարզել է, որ ամենարդյունավետ ուսուցիչները և՛ գերիշխող են (ուժեղ առաջնորդներ), և՛ համագործակցող (օգնող, ընկերասեր և արդար) (էջ1-28)

Հոգեբանական հետազոտությունը պատասխանում է այն հարցին՝ թե որո՞նք են դպրոցականների բնութագրերի բնորոշ համակցությունները, որոնք որոշում են ակադեմիական նվաճումների բնույթը: Նման հետազոտության դիդակտիկ հիմք պարունակում է **Вавилов Юрий Павлович** -ի աշխատությունում : Աշակերտներին կարելի է դնել ինտենսիվ խնամքի տակ, ինչպես նաև «նրալ նրանց ինչ-որ բան հիշտ անելիս. ժպտալ, դրականորեն օգտագործել նրանց անունները, հարցնել նրանց կարծիքը դասարանի բնակարանի ժամանակ, փորձել գտնել դրական բան ասելու նրանց պատասխանի վերաբերյալ: Նայե՛ք նրանց աշխատանքին և դրականորեն մեկնաբանե՛ք ցանկացած իրական ջանքերի կամ ձեռքբերումների մասին: Խոսե՛ք նրանց հետ այդ մասին: «Դա հետաքրքիր կետ է՝ ի՞նչն է հեզ ստիպել մտածել դրա մասին»:

Այնուամենայնիվ, պահպանե՛ք բարձր ակնկալիքները. -Ես գիտեմ, որ դուք կարող եք դա անել»: Եղե՛ք համբերատար և օգտակար: Եթե դուք այսպես եք արձագանքում, դա ցույց է տալիս, որ դուք չե՛ք «ցնցում նրանց վատ պահվածքից»:

օրինակ՝ «հարց տալիս համոզվե՛ք, որ ձեր բոլոր ուսանողները ներգրավված են:

(© Вавилов Ю. П., 2016 Проблемы учебной неуспеваемости школьников էջ 19

Ярославский педагогический вестник – 2016 – № 2 УДК 376.1) Համահունչ լինեն այսօրվա սովորողների կրթական պահանջներին՝ մասնավորապես ապահովելով սովորողների ուսանելու փորձը, որը կօգնի նրանց զարգացնել խնդիրների լուծման հմտությունները և բնագործակցային մտածողությունը, համագործակցային աշխատանքը, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը որոնելու կարողությունները, • խթանեն ՏՀՏ-ի կիրառումը ուսումնական գործընթացում, • նախատեսեն դասավանդման և սովորողների առաջադիմության գնահատման ժամանակակից մեթոդների կիրառման հնարավորություն, • դպրոցներին ընձեռեն առավել ինֆորմություն՝ պատրաստելու դասավանդման պլանները / ժամանակացույցը և այլն: • Ուսուցիչները պետք է առաջարկեն առաջադրանքներ, որոնք պահանջում են մտածել բարձր մակարդակով — վերլուծություն, սինթեզ, գնահատում: Սա անհրաժեշտ է

Ֆունկցիոնալ գիտելիքների ձևավորում, քանի որ դասակարգման ցածր մակարդակներում սովորելը հանգեցնում է մակերեսային ուսուցման:

- Առաջարկվեց առաջադրանքներ «սանդուղի».

Օգտակար է պլանավորել առաջադրանքները այնպես որ նրանք աստիճանաբար բարձրանան Բլումի տախտանային միջոցով :

Առանձին աշակերտի ձախողման պատճառները պարզելիս ուսուցիչը մտովի անդրադառնում է այն հանգամանակներին, որոնք անմիջապես նախորդել են աշակերտի անբավարար գնահատականներին և կարող են ազդել նրա ազդեցիկության արդյունքների վրա: Նախ, սովորաբար աչքի են զարնում այնպիսի հանգամանակներ, ինչպիսիք են դասերը բացակայելը, տնային առաջադրանքները չկատարելը, աշակերտի անուշադրությունը դասին: Խոհուն ուսուցիչը չի դադարեցնում դրա վերլուծությունը, այլ փորձում է պարզել, թե աշակերտի անհատականության որ գծերը և նրա կյանքի որ հանգամանակները կարող են առաջացնել նրա նկատած արարքները: Դրա պատճառները կարող են շատ տարբեր

լինել՝ առաջնորդի հիվանդությունը, կարգապահության բացակայությունը, թույլ բնավորությունը, վատ կենսապայմանները, ուսուցիչների և ընկերների հետ ունեցած կոնֆլիկտները: Նման բազմազան պատճառներից ուսուցիչը ընտրում է նրանց, որոնք կարող են դեր խաղալ առաջնորդի կյանքում: Բայց այս պատճառները ուրիշների հետևանք են, ավելի ընդհանուր և խորը, և դրանք կարող է բացահայտել նաև ուսուցիչը: Իր վերլուծության արդյունքների հիման վրա ուսուցիչը կարող է որոշում կայացնել, թե ինչ կրթական միջամտություններ են անհրաժեշտ:

Ա.Մ. Հելմոնտը նշում է, թե որքան սերտորեն փոխկապակցված են ուսուցիչից և առաջնորդից կախված պատճառները, որքանով է արդյունավետ մանկավարժական մոտեցումը, որը հիմնված է առաջնորդների անհատական հատկանիշների իմացության վրա, և ինչպես է այս մոտեցման բացակայությունը հանգեցնում նոր բացասականի ձևավորմանը: Դասավանդման ընթացքում այն որակները, որոնք էլ ավելի են բարդացնում ուսուցման գործընթացը: Երկարատև ուսումնական ձախողումը առաջնորդի մոտ բարոյական և հոգեկան վնասվածք է առաջացնում, սեփական ուժերի նկատմամբ անհավատարմություն առաջացնում:

Սամոխվալովան (Самохвалова А.Г., Екимчик О.А. Коммуникативные трудности подростка: исследование психометрических качеств опросника «Трудности в общении со сверстниками и взрослыми» 2018 Том 11 No. 60) առանձնացնում է երեք ցուցանիշ, որոնց հիման վրա կարելի է դիտարկել երեխաների վարքի և նրանց անհատականության գծերի տարբերությունները.

- 1) վերաբերմունք ուսման նկատմամբ.
- 2) ուսումնական աշխատանքի կազմակերպումը.
- 3) գիտելիքների և հմտությունների յուրացում.

Այս ցուցանիշները կարող են տարբեր կերպ դրսևորվել նույն ակադեմիական առաջադիմությամբ երեխաների մոտ, քանի որ Ոչ միանշանակ կապ չի հայտնաբերվել ուսման մեջ հաջողության աստիճանի և ուսման նկատմամբ վերաբերմունքի միջև:

(А. Г. Самохвалова, СТУПЕНИ САМОВОСПИТАНИЯ ЛИЧНОСТИ

Учебно-методическое пособие) էջ 39

Նկարագրելով նույն ակադեմիական առաջադիմությամբ երեխաների խմբերը, կարելի է առանձնացնել հատկանիշների ցանկացած խումբ, որը որոշում է մնացած

ամեն ինչ:

Այսպիսով, կրթական հաջողության հոգեբանական խնդիրներին նվիրված ուսումնասիրությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ շատ բան է արվել այդ խնդիրների լուծման հանապարհին:

Այնուամենայնիվ, դեռ շատ հարցեր են ծագում ուսուցման դժվարությունների պատճառների մասին:

Անհրաժեշտ է առաջնորդի անհատականության առանձնահատկությունների ավելի խորը ուսումնասիրություն՝

օգնելով նրան վերացնել դժվարությունները և բարելավել ուսումնական գործընթացում ակադեմիական կատարումը:

Լ.Ս. Սլավինան [3, էջ 215] կարծում է, որ ակադեմիական կատարողականի տարբերությունը կարող է վերացվել, եթե ուսուցիչները հաշվի առնեն իրենց աշակերտների անհատական հատկանիւշները և անհատական մոտեցում ցուցաբերեն նրանց նկատմամբ:

Բացի այդ, գնահատման նկատմամբ վերաբերմունքը կախված է աշակերտի անհատական հատկանիւշներից, ինչպիսիք են մոտիվացիան, ուսուցիչների, ծնողների, ուսանողների հետ հարաբերությունները, ինքնագնահատականի բնույթը և այլն:

Չկարողանալով բավականաչափ լավ տարբերակել ակադեմիական ձախողման պատճառները՝ ուսուցիչները սովորաբար օգտագործում են շատ չնչին և կատարյալ գործիքներից հեռու՝ ետ մնալու աշակերտին օգնելու համար: Մանկավարժական օգնության բոլոր տեսակները գործնականում կարող են կրճատվել երկուսի. Այս բոլոր միջոցները ոչ միայն անարդյունավետ են, այլև հաճախ վնասակար են դառնում, քանի որ դրանք չեն ազդում պատճառի վրա և թույլ են տալիս սկսել ակադեմիական ձախողման «հիվանդությունը»:

Փորձարարական հետազոտություն

Կատարել են հետազոտական աշխատանք՝ Վարդենիսի թիվ 3-րդ հիմնական դպրոցի 6-րդ դասարանում՝ Առաջադիմության անկման բարձրացմանը ուղղված: Հետազոտության նպատակն էր պարզել տվյալ աշակերտի առաջադիմության անկման պատճառները՝ օգտագործելով համագործակցության, նյութի պարզեցման մեթոդները: Հետազոտությունը բնական հետազոտություն է, քանի որ փորձարկումը ընթացել է մանկավարժական բնականոն գործընթացի սահմաններում: Գծային հետազոտություն է՝ աշխատել են պարզել տվյալ աշակերտի առաջադիմության անկման պատճառները և նպաստել այդ խնդրի լուծմանը: Աշակերտն ունի ներքին մոտիվացիա, նախորդ տարիներին ցուցաբերել է բարձր ակտիվություն և գերազանց առաջադիմություն: Այս տարի հրաժարվում է դասը կարդալ, թարգմանելուց, գալիս է դասին ոչ պատրաստ, իսկ գործնական աշխատանքները թերի է կատարում: Ես լինելու են ներառված գործընթացում, ունենալու են փորձագետ և դիտարկողներ: Ուսումնասիրելով մեթոդական գրականության մի քանի հաջողված օրինակներ, առաջադիմության անկման հնարավոր պատճառները, կփորձեմ հնարավորինս նվազեցնել դրանք, նպաստելով առաջադիմության բարձրացմանը՝ տալով որոշակի լուծումներ, հուսալով ունենալ դրական առաջընթաց: Դրանք են՝

Պատճառ 1. հետաքրքրության բացակայություն

Երեխան չի ուզում սովորել, բայց ի՞նչ կա այս դժվարության հետևում: Հնարավոր պատասխան կարող է լինել ձանձրություն, առաջադրանքների բարդությունը:

Լուծում. Փորձեք ուսուցման փորձը դարձնել հետաքրքիր,, օրինակ՝ տնային առաջադրանքների լուծումը վերածի փնտրտուֆի, գրականություն կարդա ըստ դերերի, պատկերի պատմությունը դեմֆերով, համագործակցի ընկերների հետ:

Պատճառ 2. կենտրոնացվածության բացակայություն

Հաճախ է պատահում, որ երեխայի համար դժվար է կենտրոնանալ՝ նա չի կարողանում խորանալ դասագրքի զլխի բովանդակության մեջ կամ ժամանակ չի ունենում դասի համար պրեզենտացիա գրել՝ անընդհատ շեղվելով: Ուսուցիչները նույնացնում են անուշադրությունը վատ պատրաստվածության հետ և ցածր

գնահատականներ են տալիս, ինչը սովյալ դեպքում առաջացնում է առաջադիմության անկման ցուցանիշ:

Լուծում. Երեխան պետք է սովորի սովորել: Ինտերնետում դուք կարող եք գտնել անգիր սովորելու, էությունը տեղեկատվության հոսքից և այլ օգտակար պրակտիկաներից առանձնացնելու բազմաթիվ տեխնիկա:

Առաջարկել են աշակերտին կազմել ֆարսերը, կաշուն պիտակներն և այլն, որոնք կօգնեն իրեն մտապահել նյութը:

Պատճառ 3՝ հետաձգում

Դպրոցական ձախողման հոգեբանական պատճառներ կարող են լինել: Օրինակ, դժվար առաջադրանքը կատարելու անհրաժեշտությունը երեխայի մոտ անհանգստություն է առաջացնում, երբեմն այնքան ուժեղ, որ նա սկսում է անտեսել տնային աշխատանքը և նույնիսկ բաց թողնել դպրոցը:

Լուծում. Ուշադիր լինել երեխային և նրա հուզական վիճակի, առաջարկեք նրան օգնություն դասերի հարցում: Թող նա զգա, որ վախը նահանջում է:

Պատճառ 4. բարձր բեռ

Հաճախ ծնողները ցանկանում են իրենց երեխաներին հնարավորինս բազմակողմանի զարգացում տալ, ուստի նրանց գրանցում են բազմաթիվ օղակներում և սպորտային բաժիններում, վարձում են դաստիարակներ և ուղարկում դասընթացների: Բայց եթե լրացուցիչ զբաղմունքները շատ լինեն, երեխան չի կարողանա գլուխ հանել հիմնականներից:

Լուծում. Աշակերտի հետ զրուցել իր նախասիրությունների մասին, ստանալ տեղեկություն զբաղմունքների մասին: Այս ամենը կօգնի հասկանալ աշակերտի հետաքրքրությունները՝ դասվանդման գործընթացը նպաստավոր կազմակերպելու համար:

Պատճառ 5. դպրոցում անհանգստություն

Երեխաների դպրոցական ձախողման պատճառը երբեմն պարզվում է դասընկերների հարձակումները կամ ուսուցչի հետ կոնֆլիկտները: Անհնար է արդյունավետ սովորել, եթե դպրոցի մասին մտքերն ամեն անգամ ուղեկցվում են գայրույթով, վախով և վրդավմունքով:

Լուծում. Հասկանալ իրավիճակը: Ունի արդյո՞ք ,խնդիր ուսուցիչների հետ, ապա պարզել պարզել թե որքան լուրջ է խնդիրը, եթե իհարկե կա: Այնուհետև ֆննարկել, թե

ինչ է կատարվում առկերտի հետ և օգնե՞լ նրան ընտրել ճիշտ մարտավարությունը հակամարտությունը լուծելու համար:

Բարձր կարեկցանք, հուզական ինտելեկտ, կրեատիվություն. այս բոլոր հատկանիշները կապ չունեն դպրոցական աշխատանքի հետ, բայց հաճախ օգնում են մարդկանց կյանքում հաջողությունների հասնել՝ որպես լիարժեք և զարգացած անհատականություն:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Հետազոտական աշխատանքը սկսելուց առաջ աշակերտին տեղյակ պահեցի , որ կատարելու են հետազոտություն 'իր առաջադիմությունը բարձրացնելու համար: Աշակերտին առաջարկեցի գրուցել , որից նա հրաժարվեց: Ապա ես շարունակեցի դասը ,որի ընթացքում կիրառեցի համագործակցային մեթոդը ' խմբային աշխատանք հանձնարարելով:Այդ ժամանակ «որսացի նրան առաջադրանքը ճիշտ անելիս. ժպտացի, դրականորեն օգտագործի նրա անունը, հարցրեմ նրա կարծիքը դասարանի բննարկման ժամանակ, փորձեցի գտնել դրական բան ասելու նրա պատասխանի վերաբերյալ: Աշակերտը խրախուսվեց:Այնուհետև երկրորդ փորձը գրույցի վերաբերյալ հաջողությամբ ընթացավ: Ստեղծեցի հոգեբանորեն բարենպաստ միջավայր :Նախապես կազմել էի հարցեր, և գրույցի ընթացքում հետևում էի աշակերտի վարքագծին,, հուզական ռեակցիաներին,պատասխանելու ցանկությանը կամ պատասխաններից ուսափելուն:Ստացված տվյալները արձանագրեցի ձևաթղթի մեջ: Զրույցի միջոցով աշակերտը մտիվացվեց դասին, առաջացավ հետաքրքրություն դասի , ինչու չէ նաև հետազոտության հանդեպ: Զրույցի ընթացքում պարզեցի , որ աշակերտը ,տարիքային առանձնահատկություններից ելնելով,ունի որոշակի կոմպլեքսներ ձայնի երանգի հետ կապված, ամաչում է բարձրաձայն խոսել և արտահայտվել: Ծնողները գտնվում են արտերկրում,ինչը նույնպես նպաստել է առաջադիմության անկմանը' թե հոգեբանական տեսանկյունից,թե օգնության: Զրույցի համար կազմել էի ձևաթուղթ, որտեղ աշակերտի տված պատասխանների հիման վրա լրացրեցի(տես հավելված 1)

Հաջորդ դասին ունեի փորձագետ ,դասալսող , նախապես ներկայացրել էի խնդիրը: Նրանց հատկացրել էի անկետաների ձևաթուղթ ,որտեղ պետք է արձանագրեին իրենց դիտարկումները: (հավելված2)

Փորձարարական դաս 1

Հետազոտական դասի թեման էր "Старый учитель" : Դասի նպատակն էր

- նոր բառապաշարի զարգացում
- կարդալ,թարգմանելու հմտությունների զարգացում
- հարցերին պատասխանելու կարողությունների զարգացում

- համեմատություն կատարելու հմտությունների ձևավորում
- ստեղծագործական մտածելակերպի զարգացում
- ֆննադատողական մտածելակերպի զարգացում
- ֆերականական գիտելիքների զարգացում
- առաջադիմության խթանում

Այս նպատակների հետ մեկտեղ ցանկանում էի արաջադիմության բարձրացում ունենալ այն առակերտի մոտ, ում հետազոտում էի: Փրատախտակին գրեցի դասի վերնագիրը, ապա շարունակեցի դասը հարց-պատասխան մեթոդով, որով էլ ներգրավեցի առակերտին :

-ինչ ե՞ կարծում պատմությունը հետաքրքիր է և ուսուցանող:

Այս հարցերի ֆննարկման ժամանակ իմ հետազոտելի օբյեկտը պասիվ էր, գրեթե չմասնակցեց հարցերի ֆննարկմանը: Ապա սկսեցինք կարդալ, թարգմանել դասը, գրատախտակին գրելով սնծանոթ բառերի թարգմանությունը: Այնուհետև դասարանը բաժանեցի երեք խմբերի: Հետազոտվող առակերտին ներգրավեցի այն խմբում, որտեղ իր հետ ունեցաց հարցազրույցից պարզել էի ում հետ է ավելի հանախ շվվում դասարանւմ, այդ խմբի մեջ: Խմբային աշխատանքի ժամանակ նկատեցի առակերտի մոտ ակտիվություն, նաև նախաձեռնողականություն, քանի որ առաջարկեց իր խմբակիցներին բաժանել աշխատանքը իրար մեջ՝ ավելի արագ կատարելու համար, սակայն իր մոտ գրեթե նշումներ չարեց: Իրենց խմբի աշխատանքը ներկայացրեց ավագը:

Դասի վերջում հարցերի միջոցով ամփոփեցինք դասը, որից հետո հանձնարարեցի տնային առաջադրանք : Առակերտը նեց իր մոտ տնային առաջադրանքը

Փորձարարական դաս 2

Երկրորդ հետազոտական դասի նպատակն էր ուսումնասիրել առակերտին՝ տեսնելու համար կա արդյո՞ք դրական տեղաշարժ: Ունե՞ի դիտորդ վորձագետ, ով դասին արձանագրեց արդյունքները (հավելված3), որի հիման վրա էլ կանեմ եզրակացության մի մասը: Դասը սկսելուց, առակերտներին տվեցի հայտորոշիչ թեստ (հավելված4), պարզելու համար, թե ինչ են հիշում նախորդ դասից՝ ուշադրությունս ուղղելով հետազոտվող առակերտի աշխատանքին: Հայտորոշիչ թեստից պարզ դարձավ, որ առակերտը լսել էր դասը, գիտեր արժայագների անունները, և յուրաքանչյուրի մասին տեղեկություններ, թերացել էր բառապաշարը և ածականները գրելուց:

Դասին մտադրոհ մեթոդի միջոցով պարզեցի առակերտների դասի պատրաստվածությունն աստիճանը: Հետազոտվող առակերտը կատարել էր տնային հանձնարարությունները, սովորել էր բառերը, և երբ

հանձնարարեցի գույգերով աշատանֆ ,շատ արագ կողմնորոշվեց և գուզընկերոջ հետ պատրաստվեց աշխատանքին: Այնուհետև կարգացին իրենց գրած նախատարբությունները, որի ժամանակ հետագուտվող աշակերտը նույնպես բարձրաձայն կարգաց իր օրինակը:Ապա խրախուսեցի նրանց դասը ուշադրությամբ լսելու և ընկալելու համար ' կատարելով միավորային գնահատում:

Հերթական դասի ժամանակ աշակերտներին տվեցի հարցեր' պատասխանների ձևաթղթով (հավելված5) Հետագուտության համար հիմք է հանդիսացել այն ենթադրությունը, որ տարբեր գործոններ ազդում են ուսանողների առաջադիմության բարձր մակարդակի բարելավման և պահպանման վրա:

Հարցումն իրականացվել է հակատային կարգով: Բոլոր աշակերտներին ներկայացվեց պատասխանների ձևաթուղթ, որը պարունակում էր **հարց Ա3** տարբերակ' այո, ոչ, չգիտեմ:

Կատարեցի հարցաթերթիկի արդյունքների մասի վերաբերյալ եզրակացությունների վերլուծություն:

Ստացված հետազոտության արդյունքների վերլուծությունը հնարավորություն է տալիս խոսել առկերտների հետևյալ բնութագրերի մասին.

Հարցաթերթիկների մշակման արդյունքում պարզվեց մի հետաքրքիր փաստ՝ որքան բարձր է առկերտի միջին միավորը, այնքան դրական է նա վերաբերվում դպրոցում ուսուցման գործընթացին: Այսպիսով, նշվեց, որ դպրոցում սովորելու մեծ հետաքրքրություն ունեցող երեխաների միջին միավորը 7-ից ավելի է: Ավելին, նրանցից շատերը նշում են, որ հաճույքով են սովորում հոր նյութեր, իսկ սովորելու հետ կապված դժվարությունները միայն խթանում են իրենց ակտիվությունը:

Հարկ է նշել նաև, որ այն առկերտները, ովքեր հակված են կյրությանը և ձգտում են ավելին սովորել որոշակի առարկայից, քան ուսուցիչը տալիս է, միջինը 8 միավոր ունեն:

Առկերտների միայն կեսն է կարծում, որ ակադեմիական բարձր մակարդակը կարող է ազդել իրենց հետագա կյանքի վրա: Քչերն են ասում, որ լավ սովորելն իրենց պարտն է:

Կարելի է նշել ևս մեկ կարևոր կետ. Առկերտների մեծամասնությունը նշում է այն փաստը, որ իրենց ակադեմիական առաջադիմությունը ազդում է ծնողների հետ հարաբերությունների վրա: Կարծում են, որ այս գործոնն ունի իր ուրույն նշանակությունը՝ պայմանավորված հարցվողների տարիքային առանձնահատկություններով: Այսինքն՝ այս տարիքում ծնողների կողմից երեխայի առաջադիմության նկատմամբ վերահսկողությունը դեռ շատ բարձր է:

Ինչպես գիտենք մանկավարժները և ծնողները ունեն ընդհանուր նպատակներ և առանց նրանց համագործակցության՝ երեխայի կյանքը լիարժեք չէ: Դպրոցը երեխային տալիս է գիտական գիտելիքներ և իրականության նկատմամբ դաստիարակում գիտակցական վերաբերմունք: Ընտանիքն էլ իր հերթին ապահովում է կյանքի պրակտիկ փորձը: Ընտանիքում ձևավորում և մշակում են մարդկանց կարեկցելու կարողությունը: Անձի ներառական զարգացման համար այս երկու որակներն էլ խիստ անհրաժեշտ են:

- Պարզ, անմիջական շփումը և ինֆորմացիայի հասանելի տրամադրումը,

- Մշտական կապը և հետևողական լինելը,
- Հարգանք միմյանց նկատմամբ,
- Փոխադարձ վստահությունը և կրթական չափորոշիչների պահանջներին

Այս ընթացքում դասղեկի հետ գրույցից իմացա „որ աշակերտի ծնողները վերադարձել են արտերկրից՝ ինչը կարծում եմ նույնպես դրական արդյունք կունենա աշակերտի առաջադիմության հարցում:

Հետազոտական աշխատանքը սկսելուց առաջ ունեցա գրույց իմ հետազոտվող աշակերտի հետ, որի արդյունքները ներկայացված է հավելված 1-ում:

Ամփոփելով արդյունքները պարզաբանեցի, որ աշակերտը ունի կոմպլեքսներ ձայնի կոշտ տոնի հետ կապված, ինչը նպաստում է դասարանում բավականին ցածր ձայնով կարդալուն, կամ ընդհանրապես չարտահայտվելուն: Աշակերտն իրեն ավելի հարմար է գգում ընկերների հետ աշխատելիս, քան որ նստել էր խմբային աշխատանքի վերաբերյալ հավանությունը: Նրա առաջադիմության անկման պատճառներից մեկն էլ ծնողների բացակայությունն էր:

Աշակերտի առաջադիմությունը նվազեցնող գործոններ

կոմպլեքսների առկայություն՝ ձայնի կոշտություն

դասերի ծանրաբեռնվածություն

ծնողների վերահսկողականության բացակայություն

Հետազոտական առաջին դասի վկայությունն ու անկետան վերլուծելուց հետո նկատեցի, որ աշակերտի մոտ կա դրական տեղաշարժ, մասնակցել է դասին, նախաձեռնողականություն է ցույցաբերել խմբային աշխատանքում, սակայն անհատապես չի ցանկացել ներկայացնել առաջադրանքը: Գրատախտակից

արտագրել էր նյութը,բայց որևէ նշան չէր կատարել տնային հանձնարարությունների վերաբերյալ:

Սանդղակը կազմված է մինչև 4 բաղից

1. Առակերտի ակտիվություն '2

2. Առակերտի աշխատանքը խմբում' 3

3. Առակերտի առաջադիմություն ' 1

4. Առակերտի կաշկանդվածություն '1

0

0,5

1

1,5

2

2,5

3

3,5

Категория 1

Категория 2

Категория 3

Категория 4

Ряд 2

Ряд 2

Հետազոտական երկրորդ դասը սկսեցի հայտորոշից թեստով,որն ուներ նպատակ ստուգելու թե նախորդ դասին որքանով էր առակերտը ուշադիր եղել:Արդյունքները տես հղում 2: Առակերտը ցուցաբերել է բարձր առաջադիմություն նախորդ տարի և միանշանակ գիտեր ֆերականության այդ հատվածը , ուստի կարող էր գերազանց գրեր հայտորոշից թեստը,եթե նշաններ կատարած լինեիր դասի ընթացքում:

Սակայն այս դասի վկայությունները փաստում են ,, որ առակերտը ակտիվացել է, սկսել է արդեն աշխատել ավելի շատ ,գույգերով աշխատանքում իր նախաձեռնողականությունը ավելի շատ էր, իսկ աշխատանքը ինքն ներկայացրեց '

կաշկանդվելով:

Սանդղակը կազմված է մինչև 4 բաղից

1. Առակերտի ակտիվություն '4
2. Առակերտի աշխատանքը խմբում' 4
3. Առակերտի առաջադիմություն ' 3
4. Առակերտի կազմակերպություն '2.5

Անցկացված հարցախոսքերը և ստացված արդյունքների վերլուծությունը թույլ են տալիս անել հետևյալ եզրակացությունը. Ուսումնական նվաճումները և ուսումնական գործընթացի նկատմամբ հետաքրքրությունը ուղիղ համեմատական են: Որքան բարձր է ակադեմիական նվաճումների մակարդակը, այնքան ավելի ընդգծված է երեխայի հետաքրքրությունը ուսուցման և ինֆակրթության գործընթացների նկատմամբ, այնքան ավելի դրական է նա վերաբերվում դպրոցին և այնքան հեշտ է հաղթահարել ուսումնական գործընթացում առաջացող դժվարությունները (հավելված 4):

Ուսումնասիրելով առաջադիմության անկման հանրավոր պատճառները, կատարած հետազոտության արդյունքները, եկա այն եզրակացության, որ յուրաքանչյուր աշակերտի խնդիրն ծանոթ լինելով, նրա հետ համագործակցելով, աշակերտին աջակցելով և դասապրոցեսում օգնություն ցուցաբերելով կարելի է հասնել նվազագույն արդյունքի թեկուզ և տվյալ դասի շրջանակներում:

Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը նպատակալաց և երկարատև աշխատանք է, որն ամենից առաջ ենթադրում է ընտանիքի, երեխայի ընտանեկան դաստիարակության պայմանների ու յուրահատկությունների բազմակողմանի և համակարգված ուսումնասիրություն: Այդ երկու ինստիտուտների համագործակցությունը և փոխերգործությունը մանկավարժական գործընթացի բոլոր փուլերում պետք է կազմակերպվեն պլանավորված ու համակարգված ձևով:

Ընտանիք-դպրոց համագործակցությունը նպաստում է դաստիարակչական միասնական տարածքի ստեղծմանն ու ընտանեկան և դպրոցական դաստիարակության ինտեգրմանը և կարող է ներդրվել ներդպրոցական կառավարման համակարգում: Կարևոր է որ դպրոցի, ուսուցչի և ծնողի համար լինի մեկ գլխավոր նպատակ՝ այն է խթանել այն գործոնների զարգացմանը, որոնք բխում են երեխայի շահերից:

Որքանով է արդյունավետ մանկավարժական մոտեցումը, որը հիմնված է աշակերտների անհատական հատկանիշների իմացության վրա, և ինչպես է այս մոտեցման բացակայությունը հանգեցնում նոր բացասականի ձևավորմանը,

պարզ, անմիջական շփումը և ինֆորմացիայի հասանելի տրամադրումը, միևնույն խնդիրների նկատմամբ ընդհանուր կարծիքին եզրահանգելը, մշտական կապը և հետևողական լինելը, հարգանք միմյանց նկատմամբ, փոխադարձ վստահությունը կբերեն դրական արդյունքի:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Դասապլան 1

Ուսուցիչ՝ Բեկլա Սեմանուկյան

Առարկա՝	Ռուսաց լեզու	Ամսաթիվ	03.03.2022 թ.	Կիրառյալ	2	Դասարան	6
Թեմա՝	"Старый учитель"						
Օգտագործվող նյութեր	Գրենական պիտույքներ, հարցաթերթիկներ, դասագիրք և այլ օժանդակ նյութեր						
Դասի նպատակը՝	<ul style="list-style-type: none"> • նոր բառապաշարի զարգացում • կարդալ, թարգմանելու հմտությունների զարգացում • հարցերին պատասխանելու կարողությունների զարգացում • համեմատություն կատարելու հմտությունների ձևավորում • ստեղծագործական մտածելակերպի զարգացում • ֆննդատողական մտածելակերպի զարգացում • ֆերականական գիտելիքների զարգացում • առաջադիմության խթանում 						

Ուսուցման փաստեր, որոնք կփաստեն, որ ուսուցումը տեղի ունեցավ

Վերջնադրյունները	<ul style="list-style-type: none"> • -նոր բառերի ուսուցում • -կարդալ և թարգմանել դասը • -պատասխանել հարցերին • -համեմատել հերոսներին • -գտնել ածականներ և կազմել համեմատության աստիճանները • ստեղծագործական մտածելակերպի զարգացում • ֆննդատողական մտածելակերպի զարգացում • առաջադիմության խթանում 						
Գործողություններ	Դասի փուլերը	Ուսումնական գործունեություն	Ուսումնական գործունեություն	Ուսումնական գործունեություն	Ուսումնական գործունեություն	Վերալուծող մեթոդներ	
Ժամ/ տևողություն		Ուսուցիչ	Սեակերտներ				

<p>5-10ր</p> <p>15-20ր</p> <p>7-10ր</p>	<p>Ասակերտները ողջունում են ուսուցչին և տեղավորում իրենց տեղերում, Տնային աշխատանքի ստուգում</p> <p>Նոր դասի մատուցում</p> <p>Հարցերի ուղղում</p>	<p>Ողջունում է ասակերտներին - Բացակա ասակերտներին է գրանցում</p> <p>1.беседа учителя с учениками на тему "Мой любимый учитель "</p> <p>2.Պատմվածքի ընթերցում,</p> <p>3.Թարգմանություն : 4.գրավոր աշխատանք: (Стр.74,упр.3.) Допилить окончания существительных в родительном падеже.</p> <p>Ուսուցիչը ուղղում է հարցեր ասակերտներին՝ դասի թեմայով</p> <p>1.За что любили ученики своего учителя? 2.Кто приехал к Ивану Петрович? 3.Кем была Даша? Գրավոր աշխատանքի կատարում</p>	<p>Ասակերտների ուշադրությունը կենտրոնացնում է դասին</p> <p>Ուսուցչի ուկնդրում, Պատմվածքի ընթերցում Թարգմանություն Վերարտադրում</p> <p>Ասակերտները պատասխանում են ուսուցչի տրված հարցերին: Գրավոր աշխատանքի կատարում:</p>	<p>Մտնազրոհի Դ աղյուսակ</p>
<p>Տնայինաշխատանք</p> <p>3-5ր</p>	<p>"Старый учитель" պատմվածքը Վարժ կարդալ և պատմել:</p> <p>Կատարել վարժություն՝ համար 4-ըղը,6-ըղը:</p>			

Դասապլան 1

Ուսուցիչ՝ Բեկա Սեմանուկյան

Առարկա՝	Ռուսաց լեզու	Ամսաթիվ	07.03.2022 թ.	Կիսամյակ	2	Դասարան	6
Թեմա՝	"Как растут слова"						
Օգտագործվող նյութեր	Գրենական պիտույքներ, փաթեթ, դասագիրք և այլ օժանդակ նյութեր						
Դասի նպատակը՝	<ul style="list-style-type: none"> • կարդալ, թարգմանելու հմտությունների զարգացում • հարցերին պատասխանելու կարողությունների զարգացում • ֆերականական գիտելիքների զարգացում • առաջադիմության խթանում 						

Ուսուցման փաստեր, որոնք կփաստեն, որ ուսուցումը տեղի ունեցավ

Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • -նոր բառերի ծանոթացում և թարգմանում • -կարդալ և թարգմանել դասը • -պատասխանեն հարցերին • գտնել բառերի արմատները • առաջադիմության խթանում
-------------------	---

Գործողություններ	Դասի փուլերը	Ուսումնական գործունեություն	Ուսումնական գործունեություն	Կիրառվող մեթոդներ
Ժամ/տևողություն		Ուսուցիչ	Աշակերտներ	
<p>5-10ր</p> <p>15-20ր</p> <p>7-10ր</p>	<p>Աշակերտները ողջունում են ուսուցչին և տեղավորում իրենց տեղերում, Տնային աշխատանքի ստուգում</p> <p>Նոր դասի մատուցում</p> <p>1. Հարցերի ուղղում 2. Գրավոր աշխատանքի կատարում</p>	<p>Ողջունում է աշակերտներին - Բացակա աշակերտներին է գրանցում</p> <p>Բանաստեղծության ընթերցում, Թարգմանություն</p> <p>Ուսուցիչը ուղղում է հարցեր աշակերտներին՝ դասի թեմայով</p> <p>1. Скажите, из какого слова выросли слова (садовник, садовод.)</p> <p>2. Выпишите из текста стихотворение все слова с корнем сад.</p> <p>Գրավոր աշխատանքի կատարում: Стр.180, упр.3. Найдите и выпишите однокоренные слова:</p>	<p>Աշակերտների ուշադրությունը կենտրոնացնում է դասին</p> <p>Ուսուցչի ուկնդրում, Բանաստեղծության վարժ ընթերցում Թարգմանություն</p> <p>Աշակերտները պատասխանում են ուսուցչի հարցերին Գրավոր աշխատանքի կատարում</p>	<p>բանավոր մեթոդներ – աշխատանք գրքի հետ, փորձեր, վարժություններ; Բանավոր, գրավոր տեսողական, (ըստ ուսումնական նյութի աղբյուրի)</p>
<p>Տնային աշխատանք</p> <p>3-5ր</p>		<p>''Как растут слова'' բանաստեղծությունը սովորել անգիր</p> <p>Կատարել վարժություն՝ համար 3-րդը, 6-րդը:</p>		